

Gudenaåen ophørte længe inden Legetiden; kom Fredningstiden i Aaen til at indtræde saa tidligt, at Ørredfiskeriet — der paa Grund af Ørredens forholdsvis sene Opgang er henvist til at maatte foregaa i Sommer og Efteraar — kun i meget ringe Grad kunde udnyttes i Gudenaåen. For at bøde herpaa blev det i Loven tilladt at fange de udlegede, magre og langt mindre værdifulde Nedfaldsfisk.

I Randers Fjord valgte man en anden Fredningstid. Det var givet, at ingen af de her omhandlede Fisk legede her ude, hvorfor det for saa vidt særlig gjaldt om at værne dem under en Del af Opgangstiden gennem Fjorden, og da det af Fangsten ved Frisenvold Fiskegaard viste sig, at der i Sommermaanederne Juni, Juli og tildels August kom et forholdsvis betydeligt Antal af smaa Laks op fra Fjorden, nøjedes man i Loven med at fastsætte en Sommerfredning i Randers Fjord, medens den allerede den Gang — rigtignok særlig af Hensyn til Ørreden — foreslaaede Efteraarsfredning blev udeladt.

De for disse Fredningstidens Anordning til Grund lagte Erfaringer vedrørende Laksefiskenes Opgang i Gudenaåen — saaledes som dette Forhold viser sig ved Frisenvold Fiskegaard — har i de siden da forløbne Aar ganske vist vist sig at kunne gælde som Norm herfor, men de nærmere Erfaringer har derimod tillige vist, at det i hvert Fald er ganske uberettiget at lægge Fangsten ved Frisenvold Fiskegaard til Grund ved Fastsættelsen af Fredningstiden i Randers Fjord. Da Fiskene nemlig, inden de komme op til Gudenaåen (o: Frisenvold Fiskegaard), have passeret og maaske endda tildels i nogen Tid have opholdt sig i Fjorden for at blive vænnede til det ferske Vand, er det indlysende, at Fangsten ved Fiskegaarden i meget høj Grad er afhængig af den Intensitet, hvormed Fiskeriet i Randers Fjord drives; og paa Grund af Fjordens ringe Bredde og øvrige Ejendommeligheder er det muligt her ude at drive et meget intensivt Fiskeri. Dette var man naturligvis paa det rene med inden Lovens Udarbejdelse, men Fjordfiskeriets Indflydelse blev i høj Grad undervurderet, og navnlig har man ikke taget tilstrækkeligt Hensyn til, at Fiskeriet i Fjorden ikke drives med samme Kraft til alle Aarstider, hvoraf det vil fremgaa, at det Billede af Opgangen i Gudenaåen, som man faar ved Fiskegaarden, maa afvige — endog meget væsentlig — fra Fiskenes virkelige Opgangsforhold fra Havet.

Det viste sig saaledes straks i de første Aar efter Lovens Emanation, at man med Sommerfredningen i Fjorden for saa vidt ikke naaede den tilsigtede Virkning; som Opgangen af Laks og Ørred i Sommermaanederne vedblev at være omtrent uforandret fra Tiden inden Loven, saa at altsaa den paaregnede Forøgelse af Antallet af Sommerlaks kun indtraf i ringe Grad. Dette var imidlertid en ligefrem Følge af, at Fiskeriet i Randers Fjord, o: Sejløbet om Sommeren altid havde været drevet meget svagt, navnlig i de 2 første af de som Fredningsmaaneder udtagne Sommermaaneder, Juni og Juli.

Endvidere har det vist sig, at Fiskeriet i Randers Fjord hvert Aar, saa snart Sommerfredningen var forbi, er blevet drevet med en saa betydelig Kraft, at det har paavirket Opgangen i Gudenaåen i den Grad, at den regelmæssige Lakseopgang næsten fuldstændig falder bort, medens Ørredoppgangen, skønt denne netop da er ved sit Højdepunkt, straks viser sig dalende i en paafaldende Grad. Følgen heraf er, at Laksbestandens Formerelse i Gudenaåen næsten helt og holdent maa baseres paa kunstig Udclækning af Rognen af de i Sommermaanederne opgaaede Laks, som derfor maa tilbageholdes ved Frisenvold Fiskegaard, indtil de blive gydefærdige; men da de fleste af disse Laks foruden at være smaa tillige vise sig at være Hanner, er det ikke noget særligt stort Antal Rogn, man faar paa denne Maade.

Den tidlige Aafredning, der altsaa i Hovedsagen var fastsat af Hensyn til Laksen, kom saaledes i Virkeligheden næsten udelukkende Ørreden til gode, hvorved Bestanden af denne Fisk fik et meget betydeligt Plus fremfor Laksen.

Et yderligere Forspring opstod endvidere derved, at de private Anstalter, man var henvist til at benytte ved Udclækningen og Opdrætningen af Lakseyngelen, i de første Aar stadig havde Uheld med sig, saa at det alt i alt kun lykkedes at faa et temmelig ringe Antal Lakseyngel udsat i Aaen.

Hvad nu angaar Spørgsmaalet om Lovens Virkninger paa Fiskebestanden, maa det straks bemærkes, at naar der saaledes som i det nærværende Tilfælde ved en betydelig Varighed og tidlig Indtræden af Fredningstiden drages Omsorg for, at det efter Omstændighederne størst mulige Antal Fisk komme til at lege, men det paa den anden Side tillades, at de udlegede Fisk fanges lige efter Legen, er der ingen som helst Sandsynlighed for, at en Forøgelse af Antallet af de store Fisk kan finde Sted,